

Lífeyrissjóður starfsmanna
Akureyrarbæjar

Ársreikningur 2023

Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar
Strandgötu 3
600 Akureyri
kt. 510169-3799

	bls.
Áritun óháðra endurskoðenda	2
Áritun tryggingastærðfræðings	5
Skýrsla stjórnar	6
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	7
Efnahagsreikningur	8
Yfirlit um sjóðstreymi	9
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	10
Skýringar	11
Stjórnarháttayfirlýsing	23
Viðauki 1	27

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar fyrir árið 2023. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningur lífeyrissjóðsins gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2023, efnahag hans 31. desember 2023 og breytingu á handbæru fé á árinu 2023, í samræmi við lög um ársreikninga, reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og settar reikningsskilareglur.

Við staðfestum að álit okkar á ársreikning sjóðsins er í samræmi við upplýsingagjöf okkar til endurskoðunarnefndar sjóðsins samanber 11. gr. reglugerðar Evrópusambandsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Óhæði

Við erum óháð Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra.

Við staðfestum að samkvæmt okkar bestu vitneskju höfum við sem endurskoðendur ekki veitt Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar neina óheimila þjónustu samanber lista yfir óheimila þjónustu sem tilgreind er í 5. gr. reglugerðar Evrópusambandsins nr. 537/2014.

Ráðningartími endurskoðenda

Enor ehf. var upphaflega kosið sem endurskoðunarfyrtæki Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar á ársfundi sjóðsins þann 9. maí 2017 og hefur verið staðfest sem endurskoðarfyrirtæki sjóðsins á ársfundi árlega frá þeim tíma.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins fyrir árið 2023. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Lýsing á lykilþáttum

Mat á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins

Við höfum skilgreint mat á tryggingafræðilegri stöðu sem lykilatriði í endurskoðun sjóðsins fyrir árið 2023.

Samkvæmt tryggingafræðilegu mati í árslok 2023 námu áfallnar skuldbindingar sjóðsins kr. 25.414 millj. og eignir til tryggingafræðilegs uppgjors kr. 14.361 millj. Áfallnar skuldbindingar nema því kr. 11.053 millj. umfram eignir. Sjóðurinn er með ábyrgð Akureyrarbæjar en launagreiðendum sem greiða til sjóðsins ber einnig skylda til að endurgreiða sjóðnum hluta af lífeyrisgreiðslum.

Gerð er grein fyrir helstu forsendum og aðferðarfræði við mat á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins í áritun tryggingastærðfræðings á bls. 4 og niðurstöður tryggingafræðilegrar úttektar eru settar fram á bls. 9.

Endurskoðun á lykilþáttum

Við höfum lagt mat á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins í árslok 2023. Vinna okkar hefur meðal annars falið í sér:

- Mat á óhæði og hæfi tryggingastærðfræðings sjóðsins.
- Mat á þeim forsendum og aðferðarfræði sem útreikningar á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins byggja á.
- Greiningaraðgerðir til þess að ná utan um heild skuldbindinga og breytingar.
- Yfirferð á ferli gagnaöflunar fyrir mat tryggingastærðfræðingsins.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar. Ef við á, skulu stjórn og framkvæmdastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdastjóri hafi ákveðið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanlega víska er mikil víska, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við faglegri tortryggni í gegnum endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Áritun vegna annarra ákvæða, laga og reglna

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi sjóðsins eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Akureyri, 13. mars 2024

Enor ehf.

Hafnarstræti 53, Akureyri

Níels Guðmundsson

löggiltur endurskoðandi

Áritun tryggingastærðfræðings

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar

Undirritaður hefur metið lífeyrisskuldbindingar Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar í árslok 2023. Matið er framkvæmt í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um tryggingafræðilegar athuganir á lífeyrissjóðum og forsendur fyrir þeim. Notast er við reiknilíkan Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um lækkun aldursbundinnar dánartíðni, sem fjármálaráðuneyti hefur auglýst sem hluta af staðalforsendum við tryggingafræðilegar athuganir. Miðað er við 2,0% vexti p.a. umfram laun. Fyrir konur er miðað við 67% meðaltals örorkulíkum íslenskra lífeyrissjóða miðað við reynslu árána 2011-2016 og fyrir karla 100%.

Yfirlit yfir helstu niðurstöður matsins er að finna í yfirliti um tryggingafræðilega stöðu sem og í skýringu nr. 13.

Skuldbindingar sjóðsins eru reiknaðar á grundvelli upplýsinga úr iðgjalda- og lífeyrisbókhaldi sjóðsins um áunnin réttindi virkra og óvirkra sjóðfélaga skipt eftir aldri þeirra og lífeyrisgreiðslur til einstakra sjóðfélaga í árslok 2023. Miðað er við réttindaákvæði í samþykktum sjóðsins.

Í matinu eru reiknaðar út áfallnar skuldbindingar vegna þeirra sjóðfélaga sem þegar eiga réttindi í sjóðnum og áætlaðar framtíðarskuldbindingar vegna þeirra iðgjalda sem ætla má að virkir sjóðfélagar greiði til sjóðsins þar til þeir hefja töku lífeyris. Þessi áætluðu framtíðariðgjöld svo og áætlaður rekstarkostnaður í framtíðinni miðað við meðaltal kostnaðar síðustu þrjú ár eru núvirt miðað við árslok 2023. Þá er í matinu tekið tillit til endurmats á skuldabréfaeign sjóðsins, en hún hefur verið núvirt miðað við sömu ávöxtunarkröfu og skuldbindingarnar eða 2,0% ársvexti umfram breytingar launa.

Niðurstaða mín er sú að nokkuð skorti á að Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar geti staðið við þessar skuldbindingar, bæði þær sem þegar eru áfallnar og þær sem til stofnast í framtíðinni, miðað við viðurkenndar forsendur um tryggingafræðilegar athuganir á fjárhagsstöðu lífeyrissjóða ef eingöngu er litið til eigna sjóðsins og verðmætis iðgjalda. Launagreiðendum ber að auki skylda til að endurgreiða sjóðnum hluta af lífeyrisgreiðslum og að teknu tilliti til þeirra greiðslna má ætla að sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er neikvæð um 43,6% sem hlutfall af skuldbindingum.

Reykjavík, 13. mars 2024

Bjarni Guðmundsson
tryggingastærðfræðingur

Skýrsla stjórnar

Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur starfsleyfi frá Fjármálaráðuneytinu í samræmi við 52. gr. þeirra laga. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Sjóðnum var lokað fyrir nýjum sjóðfélögum þann 1. janúar 1999 og starfar á óbreyttum iðgjalda- og réttindagrundvelli í samræmi við 52. gr. laga nr. 129/1997. Sjóðurinn skiptist í tvær réttindaeildir, A-deild og B-deild. Deildirnar hafa sameiginlegan fjárhag í samræmi við samþykktir sjóðsins.

Sjóðfélagar og iðgjöld

Alls greiddu 35 sjóðfélagar hjá 4 launagreiðendum iðgjöld til sjóðsins á árinu og fækkaði greiðandi sjóðfélögum um 4 frá fyrra ári. Iðgjöld námu samtals 41 milljón króna og hækkuðu um 10,8% frá fyrra ári. Virkir sjóðfélagar, þ.e. sjóðfélagar sem að jafnaði greiða iðgjöld til sjóðsins með reglubundnum hætti í mánuði hverjum voru 32.

Lífeyrisgreiðslur

Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu um 1.325 milljónum króna og hækkuðu um 7,7% frá fyrra ári og var fjöldi lífeyrisþega að meðaltali 771 á árinu 2023.

Ávöxtun og eignir

Nafnávöxtun sjóðsins á árinu var 7,7% og hrein raunávöxtun -0,3% samanborið við -0,4% nafnávöxtun og -9,1% raunávöxtun á árinu 2022. Hrein eign sjóðsins til greiðslu lífeyris nam 14.030 milljónum króna og hækkaði um 1,8% frá fyrra ári.

Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg úttekt hefur verið framkvæmd á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2023. Samkvæmt matinu námu áfallnar skuldbindingar sjóðsins 25.414 milljónum króna og eignir til tryggingafræðilegs uppgjors 14.361 milljón króna. Áfallnar skuldbindingar nema því 11.053 milljónum króna umfram eignir. Eignir sjóðsins duga því fyrir 56,5% af áföllnum skuldbindingum miðað við 2% ársvexti umfram launabreytingar. Heildarskuldbindingar sjóðsins, þegar tekið hefur verið tillit til þeirra iðgjalda sem sjóðfélagar greiða í framtíðinni og þeirra eigna og réttinda sem þær iðgjaldagreiðslur skapa, nema 11.298 milljónum króna hærrí fjárhæð en eignir eða sem nemur 43,6% af skuldbindingum. Tryggingafræðileg staða sjóðsins versnaði um 517 milljónir króna á árinu. Sjóðurinn er með ábyrgð Akureyrarbæjar og byggir ekki alfarið á sjóðsöfnun. Launagreiðendum ber skylda til að endurgreiða sjóðnum hluta af lífeyrisgreiðslum og að teknu tilliti til þeirra má ætla að sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar.

Þróun sjóðsins, stjórnarháttayfirlýsing ofl.

Stjórn sjóðsins reiknar með að rekstur sjóðsins verði með svipuðu sniði á næstu árum. Stjórn sjóðsins hefur samþykkt sérstaka yfirlýsingu um stjórnarhætti, sem birt er með ársreikningnum. Samkvæmt 66.gr.d. laga 3/2006 um ársreikninga skulu einingar tengdar almannahagsmunum veita upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál, stefnu í mannréttindamálum, hvernig er spornað við spillingar- og mútumálum auk stuttrar lýsingar á viðskiptalíkani félagsins og fleira. Gerð er grein fyrir stefnu og árangri félagsins í þessum málum í Viðauka I með ársreikningnum.

Sjóðurinn hefur ekki launaða starfsmenn en er með samning við Stapa lífeyrissjóð um rekstur.

Bæjarsjóður Akureyrar er ábyrgur fyrir skuldbindingum sjóðsins.

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2023 með undirritun sinni.

Akureyri, 13. mars 2024

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2023

	Skýr.	2023	2022
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		7.428	8.918
Iðgjöld launagreiðenda		33.670	28.186
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(480)	(1.289)
		<u>40.619</u>	<u>35.816</u>
Sérstök aukaframlög	3	511.897	458.646
		<u>552.516</u>	<u>494.461</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	1.325.119	1.230.443
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		305	346
		<u>1.325.424</u>	<u>1.230.790</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5	286.678	(457.996)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	6	778.751	449.034
Vaxtatekjur af handbæru fé		8.811	4.419
Ýmsar fjárfestingartekjur		517	141
Fjárfestingargjöld	7	(1.348)	(1.457)
		<u>1.073.408</u>	<u>(5.859)</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8	48.941	49.291
		<u>48.941</u>	<u>49.291</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		251.559	(791.478)
Hrein eign frá fyrra ári		<u>13.778.019</u>	<u>14.569.497</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>14.029.578</u>	<u>13.778.019</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2023

Eignir	Skýr.	31.12.2023	31.12.2022
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	9	4.558.727	4.257.302
Skuldabréf	10	9.220.061	9.181.754
		<u>13.778.787</u>	<u>13.439.055</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		102.880	92.691
Aðrar kröfur		115.205	102.688
		<u>218.085</u>	<u>195.378</u>
Handbært fé		<u>63.623</u>	<u>173.872</u>
Eignir samtals		<u>14.060.495</u>	<u>13.808.306</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir	14	30.917	30.287
Skuldir samtals		<u>30.917</u>	<u>30.287</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>14.029.578</u>	<u>13.778.019</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2023

	2023	2022
Inngreiðslur		
Iðgjöld	30.429	26.902
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	8.811	4.419
Aðrar inngreiðslur	511.897	458.651
	<u>551.137</u>	<u>489.972</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	1.325.119	1.230.443
Rekstrarkostnaður	49.964	37.516
Aðrar útgreiðslur	12.517	8.018
	<u>1.387.599</u>	<u>1.275.977</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	(836.462)	(786.005)
Fjárfestingarhreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	78.746	83.273
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(736.146)	(147.209)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	642.652	292.764
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	1.043.167	969.780
Keypt skuldabréf	(365.067)	(757.815)
Seld skuldabréf	62.343	353.362
	<u>725.696</u>	<u>794.156</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(110.766)	8.151
Gengismunur af handbæru fé	517	141
Handbært fé í upphafi árs	173.872	165.580
	<u>63.623</u>	<u>173.872</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2023

Tryggingafræðileg staða 2023

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	14.029.578	0	14.029.578
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	331.868	0	331.868
Núvirði framtíðariðgjalda.....	0	270.039	270.039
Eignir samtals.....	<u>14.361.446</u>	<u>270.039</u>	<u>14.631.485</u>
Skuldbindingar			
Eftirlaun.....	20.572.444	451.366	21.023.810
Örorkulífeyrir.....	207.058	2.831	209.890
Makalífeyrir.....	3.949.675	40.305	3.989.980
Barnalífeyrir.....	0	249	249
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar.....	684.769	21.178	705.947
Skuldbindingar samtals.....	<u>25.413.947</u>	<u>515.930</u>	<u>25.929.876</u>
Eignir umfram skuldbindingar	(11.052.500)	(245.891)	(11.298.391)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok.....	-43,5%	-47,7%	-43,6%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun.....	-43,2%	-59,8%	-43,6%

Tryggingafræðileg staða 2022

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	13.778.019	0	13.778.019
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	(55.551)	0	(55.551)
Núvirði framtíðariðgjalda.....	0	233.580	233.580
Eignir samtals.....	<u>13.722.467</u>	<u>233.580</u>	<u>13.956.047</u>
Skuldbindingar			
Eftirlaun.....	19.607.229	506.972	20.114.201
Örorkulífeyrir.....	231.881	3.355	235.235
Makalífeyrir.....	3.674.411	48.164	3.722.576
Barnalífeyrir.....	53	310	363
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar.....	643.564	21.687	665.252
Skuldbindingar samtals.....	<u>24.157.138</u>	<u>580.489</u>	<u>24.737.627</u>
Eignir umfram skuldbindingar	(10.434.671)	(346.909)	(10.781.580)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok.....	-43,2%	-59,8%	-43,6%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun.....	-40,6%	-59,8%	-41,2%

1. Starfsemi

Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar starfar samkvæmt lögum um skylduþryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum í samþykktum sjóðsins. Aðild að sjóðnum eiga starfsmenn Akureyrarbæjar og stofnana hans sem ráðnir voru til starfa fyrir 1. janúar 1999 en sjóðnum var lokað fyrir nýjum starfsmönnum frá þeim tíma. Stapi lífeyrissjóður sér um rekstur sjóðsins í samræmi við samning milli sjóðanna þar um.

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er í samræmi við lög um ársreikninga og lög um skylduþryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015. Í einhverjum tilvikum hefur verið vikið frá framsetningarformi samkvæmt viðauka 1 í reglum, þegar upphæðir undirliða teljast óverulegar og eru þá felldar inn í aðra undirliði. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Eftirfarandi er samantekt á helstu reikningsskilaaðferðum sjóðsins.

Gjaldmiðlar og vísitölur

Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í árslok. Gengi Seðlabanka Íslands greinist þannig:

	Meðalgengi ársins		Árslokagengi	
	2023	2022	31.12.2023	31.12.2022
Evra (EUR).....	149,14	142,33	150,50	151,50
Bandaríkjadalur (USD).....	137,98	135,46	136,20	142,04

Fjárhæðir

Fjárhæðir í reikningnum eru sýndar í þúsundum króna.

Áhættustjórnun

Lífeyrissjóðurinn hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættuþáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttað. Sjóðurinn hefur ekki gert afleiðusamninga í þeim tilgangi að verja áhættu í starfsemi hans, hvorki fjárhagslega áhættu eða lýðfræðilega.

Áhættuvarnarreikningsskil eru ekki til staðar, og afleiðuviðskipti ekki viðhöfð og engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru við lýði hjá sjóðnum.

Gangvirðismat og annað verðmat

Þessi skýring veitir upplýsingar um hvernig sjóðurinn metur virði hinna ýmsu fjáreigna sinna.

Matsaðferðunum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerna eða mats sem ekki byggir á gangvirði. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Gangvirðismatið byggir á uppgefnu verði á virkum markaði.

Stig 2: Gangvirðismatið byggir ekki á uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina, annað hvort beint (t.d. nýlegt viðskiptaverð) eða óbeint (t.d. afleiddar af verðum fjármálagerna með sambærilegan líftíma á virkum markaði), eða öðrum mikilvægum markaðsupplýsingum s.s. gengi frá rekstraraðila sjóðs, innra virði félags eða verðmati viðurkennds matsaðila.

Stig 3: Gangvirðismatið byggir á kostnaðarverði eða lægra verði hafi sjóðurinn upplýsingar sem benda til þess.

Skráning iðgjalda

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilgreinum sem berast sjóðnum. Iðgjöld eru flokkuð eftir því hvort þau eru greidd af sjóðfélögum sjálfum eða eru mótframlag launagreiðanda.

Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er greitt til jöfnunar á örorkubyrði á milli lífeyrissjóða og færast meðal iðgjalda.

Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur sjóðsins til sjóðfélaga og skiptast þær í eftirlaun, makalífeyri, örorkulífeyri og barnalífeyri. Annar kostnaður sem færður er með lífeyriskostnaði er framlag í Virk starfsendurhæfingarsjóð og beinn kostnaður sem fellur til vegna örorkulífeyrisúrskurða.

Skýringar

2. Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Fjárfestingar

Fjárfestingar sjóðsins skiptast í eignarhluta í félögum og sjóðum, skuldabréf og bundnar bankainnstæður. Skilgreiningar á framangreindri flokkun ásamt matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga eru eftirfarandi:

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf og eru þau metin á gangvirði.

Skuldabréf eru framseljanleg skuldabréf og önnur skuldabréf sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Skuldabréf eru færð á gangvirði í árslok nema ef um er að ræða skuldabréf sem haldið er til gjalddaga s.s. skuldabréf vegna uppgjörs launagreiðanda á skuldbindingum við sjóðinn og útlán til sjóðfélaga, slík skuldabréf eru færð á upphaflegri kaupkröfu í efnahagsreikningi.

Bundnar bankainnstæður eru innlán í bönkum og sparisjóðum sem bundin eru til lengri tíma en 3 mánaða.

3. Sérstök aukaframlög

	2023	2022
Viðbótarframlög launagreiðenda.....	507.699	455.430
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði.....	4.199	3.216
	<u>511.897</u>	<u>458.646</u>

4. Heildarfjárhæð lífeyris

Eftirlaun.....	1.105.165	1.030.935
Örorkulífeyrir.....	31.717	34.194
Makalífeyrir.....	188.183	165.261
Barnalífeyrir.....	53	53
	<u>1.325.119</u>	<u>1.230.443</u>

5. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

	2023	2022
Arðgreiðslur	78.746	83.273
Hagnaður af sölu eignarhluta	156.714	109.208
Breytingar á gangvirði	51.217	(650.477)
	286.678	(457.996)
Hreinar tekjur af eignahlutum í félögum og sjóðum sundurliðast þannig niður á fjárfestingar:		
Alvotech hf.	(1.970)	0
Alvotech US hf.	(8.505)	0
Akta Stokkur	(1.616)	(11.184)
Arion banki hf.	17.393	(42.241)
BFG Fixed income Global Opportunities „D2“	3.947	3.306
Brim hf.	(4.816)	15.038
EIK fasteignafélag hf.	963	47
Eimskipafélag Íslands hf.	(3.303)	7.962
Festi hf.	14.364	(25.648)
Gamli Byr ehf.	0	0
Gamma Iceland Fixed Income Fund	(2.555)	(21.772)
Hagar hf.	9.130	15.893
Hampiðjan hf.	2.359	0
Icelandair Group hf.	(812)	(609)
Iceland Seafood International hf.	(1.844)	(49.038)
iShares Developed World Index	133.528	(85.723)
iShares MSCI ACWI UCITS ETF	79.760	(63.962)
iShares TLT	20.461	0
Ísfélagið hf.	968	0
Íslandsbanki hf.	(5.118)	(819)
Íslensk verðbréf hf.	0	(32.801)
ÍV- Hlutabréfavisitölusjóður	(789)	(5.446)
ÍV Skammtímasjóður	534	1.212
ÍV Stokkur	(3.274)	(4.999)
Júpíter - Lausafjár sjóður	800	0
Kaldalón hf.	3.648	0
Kvika banki hf.	(7.242)	(45.190)
Kvika - Innlend hlutabréf	(1.570)	(11.191)
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður	939	1.164
Nova hf.	(2.723)	(3.563)
Marel hf.	552	(112.865)
Marel NA	(2.178)	(43.889)
MF1 slhf.	3.219	5.074
Origo hf.	339	7.478
Reginn hf.	(13.215)	(18.579)
Reitir fasteignafélag hf.	(3.838)	6.154
Síldarvinnslan hf.	(29.088)	35.191
Síminn hf.	(757)	(15.294)
Sjóvá - Almennar tryggingar hf.	14.583	(2.879)
ST 1 Veðskuldabréfasjóður	31.812	22.176
Stefnir - Innlend hlutabréf hs	(18)	0
Stefnir - Lausafjár sjóður	3.094	0
Sýn hf.	(97)	(1.514)
Vátryggingafélag Íslands hf.	2.410	(4.306)
Veðskuldabréfasjóður ÍV	8.425	4.030
Veðskuldabréfasjóður ÍV - VÍV II	26.351	20.672
Ölgerðin Egill Skallagrímsson hf.	2.426	118
	286.678	(457.996)

6. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Tekjur flokkaðar eftir verðmatsaðferðum:	2023	2022
Skuldabréf á gangvirði - stig 1	177.287	(55.772)
Skuldabréf á metnu gangvirði - stig 2	124.994	18.676
Skuldabréf á metnu gangvirði - stig 3	22	(677)
Skuldabréf haldið til gjalddaga	476.448	486.806
	<u>778.751</u>	<u>449.034</u>

Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum á árinu 2023

	Gangvirði	Kostnaðarvirði	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	56.344	310.416	366.760
Skuldabréf sveitarfélaga	44.972	0	44.972
Skuldabréf lánastofnana	92.662	0	92.662
Skuldabréf fyrirtækja	0	273.694	273.694
Veðlán sjóðfélaga	0	663	663
	<u>193.977</u>	<u>584.773</u>	<u>778.751</u>

Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum á árinu 2022

	Gangvirði	Kostnaðarvirði	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	(64.972)	285.863	220.891
Skuldabréf sveitarfélaga	(6.588)	0	(6.588)
Skuldabréf lánastofnana	15.240	0	15.240
Skuldabréf fyrirtækja	0	218.435	218.435
Veðlán sjóðfélaga	0	1.055	1.055
	<u>(56.319)</u>	<u>505.353</u>	<u>449.034</u>

7. Fjárfestingargjöld

Vörslu- og umsýslubóknun	1.316	1.446
Önnur fjárfestingargjöld	32	11
	<u>1.348</u>	<u>1.457</u>

Árið 2023	Bein fjárfest. gjöld	Áætluð fjárfest. gjöld	Fjárfest. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfest. gjalda alls af meðaleign
Umsýslubóknanir					
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	-686	3.836	3.150	654.879	0,5%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	0	1.065	1.065	185.267	0,6%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	3.334	3.334	1.451.579	0,2%
Kaup- og sölubókn. vegna verðbréfaviðskipta	949	0	949		
Vörslubóknanir	2.002	0	2.002		
Fjárfestingargjöld samtals	<u>2.265</u>	<u>8.234</u>	<u>10.499</u>		

Árið 2022

Umsýslubóknanir	Bein fjárfest. gjöld	Áætluð fjárfest. gjöld	Fjárfest. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfest. gjalda alls af meðaleign
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða	-464	8.740	8.276	663.663	1,3%
Vegna innlendra fagfjárfestasjóða	0	5.952	5.952	452.553	1,1%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	3.193	3.193	1.377.861	0,2%
Kaup- og sölubókn. vegna verðbréfaviðskipta	514	0	514		
Vörslubóknanir	1.910	0	1.910		
Fjárfestingargjöld samtals	<u>1.960</u>	<u>17.885</u>	<u>19.845</u>		

Kaup- og sölubóknanir vegna verðbréfaviðskipta eru inni í hreinum tekjum viðkomandi verðbréfa og þar með eignaflokks.

8. Rekstrarkostnaður

8.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

	2023	2022
Laun og launatengd gjöld.....	4.117	3.407
Endurskoðun	2.785	3.079
Innri endurskoðun.....	62	2.864
Tryggingafræðileg aðstoð.....	2.721	1.707
Fjármálaeftirlitið.....	4.436	4.306
Rekstrarþóknun.....	28.518	27.132
Annar kostnaður.....	6.301	6.795
	<u>48.941</u>	<u>49.291</u>

8.2 Laun og launatengd gjöld

Laun stjórnar og endurskoðunarnefndar.....	3.469	2.870
Launatengd gjöld	648	536
	<u>4.117</u>	<u>3.407</u>
Stöðugildi að meðaltali.....	0	0

8.3 Laun stjórnarmanna og endurskoðunarnefndar

Laun stjórnar		
Arna Jakobína Björnsdóttir	278	347
Árni Egilsson, varamaður.....	0	43
Dan Jens Brynjarsson, formaður.....	1.156	1.025
Eva Hrund Einarsdóttir, varamaður.....	0	43
Gunnar Gíslason, fyrrverandi stjórnarmaður.....	0	174
Gunnar Líndal Sigurðsson.....	440	163
Hafdís Erna Ásbjarnardóttir, varamaður.....	163	0
Halla Björk Reynisdóttir, fyrrverandi stjórnarmaður.....	0	185
Hanna Rósa Sveinsdóttir.....	440	304
Snæbjörn Sigurðarson.....	440	217
Laun endurskoðunarnefndar		
Arna Jakobína Björnsdóttir	220	141
Dan Jens Brynjarsson.....	112	0
Gunnar Gíslason.....	0	87
Ragna Hrund Hjartardóttir, formaður.....	220	54
Halla Bergþóra Halldórsdóttir, fyrrverandi formaður.....	0	87
	<u>3.469</u>	<u>2.870</u>

Þóknun fyrir endurskoðun.....	2.785	3.079
	<u>2.785</u>	<u>3.079</u>

8.5 Þóknanir til innri endurskoðenda sjóðsins

Þóknun fyrir innri endurskoðun.....	62	2.864
	<u>62</u>	<u>2.864</u>

8.6 Þóknanir til tryggingastærðfræðings sjóðsins

Þóknun fyrir útreikninga á tryggingafræðilegri stöðu.....	2.191	1.707
Önnur þjónusta.....	530	0
	<u>2.721</u>	<u>1.707</u>

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

	31.12.2023	31.12.2022
Eignarhlutir í innlendum hlutafélögum.....	2.112.969	2.112.714
Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum	819.948	755.857
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum.....	1.625.809	1.388.731
	<u>4.558.727</u>	<u>4.257.302</u>

Eignarhlutir í innlendum hlutafélögum greinast þannig:

Skráð félög:	Hlutdeild	31.12.2023	31.12.2022
Alvotech hf.....	0,01%	48.030	0
Alvotech US hf.....	0,01%	42.217	0
Arion banki hf.	0,11%	251.788	248.475
Brim hf.....	0,08%	135.432	93.215
EIK fasteignafélag hf.....	0,09%	36.964	57.930
Eimskipafélag Íslands hf.....	0,12%	98.881	121.569
Festi hf.....	0,18%	112.264	119.689
Hagar hf.....	0,11%	99.280	122.786
Hampiðjan hf.....	0,04%	31.578	0
Icelandair Group hf.....	0,01%	3.912	4.723
Iceland Seafood International hf.....	0,21%	34.175	33.906
Íslandsbanki hf.....	0,10%	214.361	231.356
Ísfélagið hf.....	0,02%	30.968	0
Kaldalón hf.....	0,13%	25.494	0
Kvika banki hf.....	0,12%	100.518	110.077
Marel hf.....	0,05%	192.104	175.420
Marel hf. (Marel NA).....	0,02%	53.653	56.100
Nova hf.....	0,17%	26.059	18.913
Reginn hf.....	0,16%	70.146	102.277
Reitir fasteignafélag hf.....	0,11%	67.747	88.402
Sildarvinnslan hf.....	0,11%	207.984	220.444
Síminn hf.....	0,12%	31.863	84.550
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	0,15%	69.362	57.570
Sýn hf.....	0,00%	403	509
Vátryggingafélag Íslands hf.....	0,14%	44.475	48.518
Ölgerðin Egill Skallagrímsson hf.....	0,03%	13.363	797
		<u>2.043.020</u>	<u>2.014.002</u>
Óskráð félög:			
Gamli Byr ehf.....	0,25%	0	0
Íslensk verðbréf hf.....	5,00%	69.949	69.949
MF1 slhf.....		0	28.763
		<u>69.949</u>	<u>98.712</u>
Eignarhlutir í innlendum hlutafélögum alls.....		<u>2.112.969</u>	<u>2.112.714</u>
Hlutabréfaeign alls		<u>2.112.969</u>	<u>2.112.714</u>

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Hlutdeildarskírteini greinast þannig:

Innlendir sjóðir:	Hlutdeild	31.12.2023	31.12.2022
Akta Stokkur.....	0,26%	11.222	17.837
Gamma Icelandic Fixed Income Fund.....	0,53%	4.911	35.806
ÍV Hlutabréfavísitölusjóður	0,00%	0	38.680
ÍV Stokkur.....	0,00%	0	20.503
Júpíter - Lausafjársjóður.....	0,08%	15.800	0
Kvika - Innlend hlutabréf.....	0,37%	33.180	46.750
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður.....	1,14%	9.084	8.145
Skammtímasjóður ÍV.....	0,00%	2	3.007
ST 1 Veðskuldabréfasjóður.....	2,50%	305.168	273.356
Stefnir Innlend hlutabréf hs.....	0,02%	4.982	0
Stefnir - Lausafjársjóður.....	0,72%	48.094	0
Veðskuldabréfasjóður ÍV.....	4,95%	78.624	70.198
Veðskuldabréfasjóður ÍV- VÍV II	4,11%	308.882	241.574
Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum alls.....		<u>819.948</u>	<u>755.857</u>

Erlendir sjóðir:

BFG Fixed income Global Opportunities „D2“	147.657	143.710
iShares Developed World Index	852.554	719.026
iShares MSCI ACWI UCITS ETF USD.....	467.355	525.995
iShares TLT.....	158.243	0
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum alls	<u>1.625.809</u>	<u>1.388.731</u>

Eignarhlutir í félögum og sjóðum alls 4.558.727 4.257.302

Eignarhlutir í félögum og sjóðum flokkaðir eftir matsaðferðum:

	31.12.2023	31.12.2022
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 1	3.787.020	3.565.316
Eignarhlutir og sjóðir á metnu gangvirði - stig 2	771.707	691.985
Eignarhlutir og sjóðir á metnu gangvirði - stig 3	0	0
	<u>4.558.727</u>	<u>4.257.302</u>

10. Skuldabréf

Skuldabréf með ríkisábyrgð:

Húsbréf.....	1.498	1.306
Íbúðabréf.....	394.310	393.651
Ríkisbréf.....	296.082	297.850
Önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	<u>2.795.021</u>	<u>2.792.339</u>
	3.486.912	3.485.146

Skuldabréf sveitarfélaga	757.650	808.583
Skuldabréf lánastofnana	1.565.787	1.518.318
Skuldabréf fyrirtækja	3.407.096	3.366.781
Veðlán sjóðfélaga.....	5.058	5.609
Niðurfærslur skuldabréfa.....	(2.441)	(2.683)
Skuldabréf alls	<u><u>9.220.061</u></u>	<u><u>9.181.754</u></u>

10. Skuldabréf (framhald)

Skuldabréf flokkuð eftir matsaðferðum:

	31.12.2023	31.12.2022
Skuldabréf á gangvirði:		
Skuldabréf á gangvirði - stig 1	2.720.640	2.672.909
Skuldabréf á metnu gangvirði - stig 2	2.484.748	2.288.815
Skuldabréf á metnu gangvirði - stig 3	1.498	1.476
	<u>5.206.886</u>	<u>4.963.199</u>
Skuldabréf haldið til gjalddaga:		
Ríkisskuldabréf.....	2.795.021	2.792.339
Skuldabréf lánastofnana	0	0
Skuldabréf fyrirtækja	1.213.096	1.420.617
Veðlán sjóðfélaga.....	5.058	5.598
Skuldabréf haldið til gjalddaga alls.....	<u>4.013.175</u>	<u>4.218.554</u>
	<u>9.220.061</u>	<u>9.181.754</u>
Áætlað gangvirði þeirra framangreindra skuldabréfa sem haldið er til gjalddaga.....	4.165.302	4.404.757

11. Niðurfærsla skuldabréfa

Niðurfærsla í ársbyrjun	2.683	4.891
Breyting niðurfærslu á árinu.....	(242)	(2.208)
	<u>2.441</u>	<u>2.683</u>

Verðbréf eru færð niður í efnahagsreikningi vegna óvissu um innheimtu. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða heldur er myndaður afskriftareikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast.

12. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Árið 2023	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
	Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	2.932.918	1.625.809
Skuldabréf.....	9.220.061	0	9.220.061
	<u>12.152.978</u>	<u>1.625.809</u>	<u>13.778.787</u>
Hlutfallsleg skipting	88%	12%	100%
Árið 2022	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
	Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	2.868.571	1.388.731
Skuldabréf.....	9.181.754	0	9.181.754
	<u>12.050.325</u>	<u>1.388.731</u>	<u>13.439.055</u>
Hlutfallsleg skipting	90%	10%	100%
Skipting fjárfestingar eftir erlendum gjaldmiðlum:			
	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	Skuldabréf	Hlutfall
Í USD	1.625.809	0	100%
	<u>1.625.809</u>	<u>0</u>	<u>100%</u>

Skýringar

13. Lífeyrisskuldbindingar

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum lífeyrissjóðsins:

Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegrar athugunar á stöðu sjóðsins í árslok 2023 miðað við 2% ársvexti umfram laun þá vantar sjóðinn 11.053 milljónir króna til að mæta áföllnum skuldbindingum eða 43,5% af skuldbindingum. Heildarskuldbindingar umfram eignir eru 11.298 milljónir króna eða 43,6% af skuldbindingum. Tryggingafræðileg staða sjóðsins versnaði um 517 milljónir króna á árinu 2023. Vísað er í áritun tryggingastærðfræðings vegna frekari forsendna við matið.

Eignir	31.12.2023	31.12.2022
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok.....	14.631.485	13.956.047
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun.....	13.956.047	13.938.594
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu.....	675.438	17.453
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok.....	25.929.876	24.737.627
Skuldbindingar í ársbyrjun.....	24.737.627	23.705.207
Hækkun/lækkun skuldbindinga á árinu.....	1.192.249	1.032.420
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu.....	(516.811)	(1.014.967)

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum árið 2023

Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun.....	23.513.574	22.415.972
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta.....	2.687.745	2.073.628
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins.....	55.700	66.800
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu.....	(1.325.119)	(1.230.400)
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga.....	(202.723)	187.574
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	24.729.177	23.513.574

14. Aðrar skuldir

	31.12.2023	31.12.2022
Ógreiddur kostnaður.....	30.917	30.287
	30.917	30.287

15. Ábyrgðir og skuldbindingar utan efnahags

Engar útistandandi skuldbindingar eru hjá sjóðnum í árslok.

16. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

16.1 Áhættustefna, skipulag og markmið áhættustýringar

Í daglegri starfsemi sinni sem lífeyrissjóður stendur sjóðurinn frammi fyrir ýmsum tegundum áhættu. Stjórnendur sjóðsins bera ábyrgð á að gera sér grein fyrir þeim áhættuþáttum sem fylgja starfseminni og að fullnægjandi áhættustýring sé ávallt til staðar. Til að mæta þessari kröfu hefur sjóðurinn mótað sérstaka áhættustefnu og áhættustýringarstefnu, þar sem áhætta er skilgreind, helstu áhættuþáttum lýst og gerð grein fyrir skipulagi og framkvæmd áhættustýringar. Stjórn ber ábyrgð á því að móta og samþykkja áhættustefnu og sjá til þess að virk áhættustýring sé til staðar hjá sjóðnum, sem tekur til allrar starfsemi hans. Áhættustýring skal innihalda skilvirka ferla og vinnulag. Hún þarf einnig að tryggja að framkvæmda- og áhættustjóri fylgist með því að þessir ferlar séu fullnægjandi og verklag sé skilvirkt. Hluti af áhættustefnu er áhættuáætlun sem sett er upp í fjárfestingarstefnu sjóðsins, þar er áhættuþol metið og töluleg markmið sett um áhættu og hvernig takmörk um áhættu eru nýtt í einstökum flokkum eigna. Í áhættustefnu er hins vegar fjallað um hvernig áhætta er metin og hvernig fylgst er með að áhættuviðmið séu haldin og hvernig eftirliti er háttað. Lagt er mat á mikilvægi áhættuflokka, eftirlitsaðgerðir eru skilgreindar og sett fram dagskrá áhættustýringar, þar sem eftirlitsaðgerðir eru tímasettar, hver ber ábyrgð og hvaða skýrslum skuli skilað. Í lögum er lögð sú skylda á lífeyrissjóði að framkvæma eigið áhættumat en samkvæmt reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða er tilgreint að matið skuli framkvæmt a.m.k. árlega. Stjórn, framkvæmdarstjóri og áhættustjóri eiga að taka virkan þátt í gerð eigin áhættumats en framkvæmd þess er í höndum tveggja síðast nefndu. Stjórn er skilað reglulegum skýrslum um framkvæmd áhættustýringar auk skýrslna um hlítingu við lög, reglur og stefnu sjóðsins. Fjárfestingum og raunar allri starfsemi fylgir áhætta. Til að ná markmiðum sínum þarf sjóðurinn að taka áhættu. Áhættustýring felst í því að stýra áhættu þannig að hún verði innan þeirra marka sem starfseminni hefur verið sett.

16.2 Helstu flokkar áhættu í starfsemi sjóðsins

Flokka má áhættu í starfsemi sjóðsins í marga flokka. Hér fyrir neðan er gerð grein fyrir helstu áhættuflokkum, en undir hverjum og einum flokki eru margir undirflokkar áhættu sem fylgst er með.

Lífeyristryggingaráhætta:

Með lífeyristryggingaráhættu er átt við hættuna á því að skuldbindingar sjóðsins vaxi umfram eignir og að skerða þurfi réttindi sjóðfélaga eða hún leiði til verulega aukinnar byrðar ábyrgðaraðila. Helstu áhættuþættir í þessum flokki eru skerðingaráhætta og lýðfræðileg áhætta, en einnig má nefna iðgjaldaáhættu og lausafjáraáhættu. Skerðingaráhætta er hættan á því að skerða þurfi lífeyrisréttindi sjóðfélaga. Lýðfræðileg áhætta er hættan á að lýðfræðilegar forsendur sem notaðar eru við mat á lífeyrisloforðum sjóðsins breytist á þann veg að skuldbindingar hans hækki umfram áætlanir. Þar sem Akureyrarbær ábyrgist skuldbindingar sjóðsins er lífeyristryggingaráhætta, bæði skerðingaráhætta og áhætta vegna vanmats á lýðfræðilegum forsendum metin óveruleg fyrir sjóðfélaga. Verulega vantar upp á að sjóðurinn eigi eignir til að mæta skuldbindingum og því er lífeyristryggingaráhætta veruleg fyrir ábyrgðaraðilann. Fylgst er með lífeyristryggingaráhættu með árlegu tryggingafræðilegu mati, sem tryggingastærðfræðingur sjóðsins framkvæmir. Lausafjáraáhætta er fólgin í hættunni á að sjóðurinn eigi ekki laust fé til að standa straum af lífeyrisgreiðslum og rekstri. Hluti af lausafjáraáhættu er seljanleikaáhætta eigna, þ.e. hversu auðvelt er að breyta eignum í laust fé. Til að mæta lausafjáraáhættu hefur sjóðurinn sett sér það markmið að eiga á hverjum tíma laust fé til að mæta a.m.k. 2 mánaða útgjöldum vegna lífeyris og rekstrar.

Mótaðilaáhætta:

Mótaðilaáhætta er hættan á að mótaðilar eða milliliðir í viðskiptum, t.d. útgefendur skuldabréfa, sjóðfélagar, fyrirtæki og uppgjörshús, standi ekki í skilum (t.d. vegna gjaldbrots) eða að hæfni þeirra til greiðslu versni verulega, bæði vegna útlána og kaupa á fjármálagerningum á markaði. Samþjöppunar- og landsáhætta fellur undir mótaðilaáhættu, enda felur hún í sér hættuna á að margir mótaðilar lendi samtímis í vaneindum. Mótaðilaáhætta er metin bæði áður en viðskipti eiga sér stað og síðan í eftirfylgni með vörslu, endurgreiðslu og uppgjöri á fjármálagerningum. Mótaðilaáhættu þ.m.t. útlánaáhættu er stýrt með áreiðanleikakönnunum og lánshæfismati á mótaðilum, mörkum sem sett eru um kröfur á einstaka aðila eða skylda aðila í eignasafni sjóðsins, reglubundinni skýrslugjöf frá mótaðilum og mati á fjárhagstyrk þeirra, eftirfylgni með skilum og innheimtuaðgerðum, auk reglna um áhættuflokkun viðskiptamanna og varúðarniðurfærslur. Gerð er grein fyrir þróun mótaðilaáhættu í reglubundinni skýrslugjöf til stjórnar.

Fjárhagsleg áhætta:

Með fjárhagslegri áhættu er átt við hættuna á því að fjárhagslegar eignir sjóðsins rýrni í verði og að tekjur af þeim verði lakari en væntingar stóðu til. Sjóðurinn er fyrst og fremst markaðsfjárfestir og eignir hans eru háðar sveiflum á fjármálamörkuðum. Fjárhagsleg áhætta markast af þeim eignaflokkum sem sjóðurinn fjárfestir í og hvernig eignasafn hans er saman sett.

Fjárhagsleg áhætta (markaðsáhætta) lýtur fyrst og fremst að fjárhagslegum atriðum í starfsemi sjóðsins, þ.e. hættu á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á markaðsvirði liða innan og utan efnahagsreiknings, þar á meðal vegna breytinga á vöxtum, uppgreiðslu- og endurfjárfestingaráhættu, gengi gjaldmiðla, verðbólgu og breytinga á virði fjáreigna. Þessi áhætta getur leitt til neikvæðra áhrifa á rekstur og/eða efnahag, bæði vegna aðgerða eða atburða innan sjóðsins eða utan hans. Neikvæð áhrif á rekstur og efnahag geta dregið úr möguleikum lífeyrissjóðsins til að framfylgja stefnu og ná markmiðum sínum. Fjárhagslegri áhættu er fyrst og fremst stýrt með því að fjárfesta í mismunandi flokkum eigna, sem hegða sér misjafnlega við mismunandi markaðsaðstæður, og dreifa þannig áhættu. Í fjárfestingastefnu sjóðsins eru fjölmörg ákvæði sem sett eru í þeim tilgangi að stýra áhættu. Þar eru sett markmið um eignasamsetningu, ákvarðaðar viðmiðunarvísitölur sem tekið er mið af við stýringu eigna og vikmörk sett um frávik frá viðmiði. Sett er fram sérstök áhættuáætlun, þar sem tilgreind eru markmið áhættu, mæld sem staðalfrávik ávöxtunar, og hvernig það er útfært niður á einstaka eignaflokka, markmið um hermiskekkju, vágildi (VaR) og fleiri áhættumælikvarða. Mælingar á markaðsáhættu er gerðar með reglulegu millibili og skilar áhættustjóri reglubundnum skýrslum til stjórnar um það efni. Brugðist er við með breytingum á eignasamsetningu þróist þessir mælikvarðar á þann veg að hætta sé á að áhætta fari út fyrir markmiðsáhættu sjóðsins.

16. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

Rekstraráhætta:

Rekstraráhætta lýtur fyrst og fremst að starfsemi lífeyrissjóðsins. Starfsemin skal lúta þeim reglum sem um hann eru settar í lögum, reglugerðum, eigin samþykktum og reglum sjóðsins. Stefnt skal að sem mestri hagkvæmni í rekstri þannig að sem mestar líkur séu á að sjóðurinn nái markmiðum sínum. Sjóðnum skal stjórnað með heiðarleika, ráðvændni og góða starfshætti að leiðarljósi. Rekstrar- og umhverfisáhætta er að jafnaði skilgreind sem hættan á tjóni sem rekja má til ófullnægjandi eða ónothæfra innri verkferla, starfsmanna, sviksemi, orðspors, upplýsingakerfa eða til ytri atburða. LSA hefur ekki eigin starfsmenn. Stapi lífeyrissjóður sér um rekstur LSA í samræmi við samning sjóðanna. Samningurinn innifelur að skipurit Stapa og allt skipulag gildir einnig fyrir starfsemi LSA, eftir því sem við getur átt, þ.m.t. verkefni og valdheimildir framkvæmdastjóra, áhættustjóra, fjárfestingaráðs og lífeyrisnefndar. Til að stýra rekstraráhættu hefur sjóðurinn sett sér margvíslegar reglur sem gilda um starfssemi hans, þ.m.t. starfsreglur stjórnar, siðareglur, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti, reglur um upplýsingagjöf til stjórnar og ítarlegar reglur um heimildir til fjárfestinga auk þess sem starfslýsingar, verkferlar, reglur og eftirlitsaðgerðir í starfsemi Stapa gilda einnig um starfsemi LSA, eftir því sem við getur átt. Í skipulagi eru sett skýr starfs- og ábyrgðarsvið, aðgreining starfa rekstraraðila er afmörkuð með ítarlegum starfslýsingum og verkferlum. Reglubundin fundahöld eru með starfsmönnum, þ.m.t. starfsmannasamtöl, rekstraraðili hefur sérstaka starfsdaga þar sem farið er yfir öll svið starfseinnar og boðið upp á þjálfun og námskeiðahald. Rekstraraðili leggur áherslu á góðan og jákvæðan starfsanda, að hann sé eftirsóknarverður vinnustaður, boðleiðir séu stuttar og að strax sé brugðist við vandamálum sem lúta að starfsmönnum og velferð þeirra. Beitt er virku innra eftirliti og gerðar eru margháttáðar kannanir á öllum helstu þáttum í starfsemi sjóðsins og er niðurstöðum slíkra kannana skilað til endurskoðunarnefndar og stjórnar sjóðsins.

16.3 Næmnigreining áhættuþátta

Í töflunni fyrir neðan er reynt að meta hver áhrif möguleg áföll geta haft á efnahag og afkomu sjóðsins. Kannaðir eru níu þættir sem gætu raungerst og áhrif þeirra á hlutfall heildarskuldbindingu sjóðsins. Þetta er sett fram með hliðsjón við sambærilegar breytingar frá fyrra ári. Um er að ræða „hvað ef“ aðferðarfræði, þar sem ekki er tekið tillit til innbyrðis fylgni milli áhættuþátta. Vakin er athygli á því að þetta er breyting frá núverandi stöðu.

Staða lok 2023 m.v. álagsforsendur :	2023	2022
Núvirðisvextir lækka um 0,5%	-2,4%	-3,1%
Líftöflur hliðrast um 2 ár	-3,1%	-3,5%
Öorkulíkur auknar um 10%	0,0%	-0,4%
VNV hækkun ársins aukin um 0,5%	-0,1%	-0,5%
GVT lækkar um 10%	-0,7%	-1,0%
Fasteignaverðtryggð skuldabréf lækka um 10%	-1,0%	-1,4%
Innlend /erlend markaðsskuldbréf lækka um 10%	-3,6%	-4,0%
Erlend hlutabréf lækka um 10%	-0,5%	-0,9%
Innlend hlutabréf lækka um 10%	-0,8%	-1,3%

Kennitölur

	2023	2022	2021	2020	2019
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	-43,6%	-43,6%	-41,2%	-44,3%	-41,9%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	-43,5%	-43,2%	-40,6%	-43,7%	-41,2%
Hrein raunávöxtun.....	-0,33%	-9,09%	8,02%	6,79%	6,70%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár	2,21%	2,41%	5,08%	3,94%	4,37%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár	3,08%	3,42%	4,72%	4,25%	3,88%
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	27,4%	26,3%	29,2%	27,7%	26,0%
Skráð skuldabréf	59,0%	58,8%	57,7%	59,1%	61,6%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	5,6%	5,4%	5,5%	5,9%	5,3%
Óskráð skuldabréf	7,9%	9,5%	7,5%	7,3%	7,1%
Bundnar bankainnstæður	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	88%	90%	89%	91%	92%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	12%	10%	11%	9%	8%
Fjöldi virkra sjóðfélaga					
Fjöldi sjóðfélaga	32	37	44	55	64
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	2145	2186	2214	2250	2239
Fjöldi lífeyrisþega	771	756	726	686	645
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Eftirlaun	83,4%	83,8%	83,5%	83,3%	83,6%
Örorkulífeyrir	2,4%	2,8%	2,5%	2,9%	2,8%
Makalífeyrir	14,2%	13,4%	14,1%	13,8%	13,6%
Barnalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Stöðugildi	0	0	0	0	0
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	552.516	534.043	546.594	528.594	665.741
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	1.325.424	1.329.314	1.370.641	1.282.369	1.212.807
Hreinar fjárfestingartekjur alls (á föstu verðlagi)	1.073.408	-6.328	2.153.518	1.769.398	1.495.506
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	48.941	53.237	54.819	53.233	51.302
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	251.559	-854.836	1.274.651	962.389	897.139
Lífeyrisbyrði	240%	249%	251%	243%	182%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum	8,9%	10,0%	10,0%	10,1%	7,7%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	7,7%	0,0%	13,5%	11,2%	9,7%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,35%	0,35%	0,33%	0,33%	0,32%

Stjórnarháttayfirlýsing

Tilgangur

Góðir stjórnarhættir eru forsenda fyrir því að starfsemi Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar (LSA) sé traust og árangursrík. Með góðum stjórnarháttum í starfsemi LSA er lagður grunnur að traustum samskiptum stjórnenda og starfsmanna við sjóðfélaga, launagreiðendur sem greiða iðgjöld til sjóðsins og Akureyrarbæ sem ábyrgðaraðila sjóðsins. Góðir stjórnarhættir stuðla einnig að gagnsæi í starfsemi hans. Við mótun stjórnarháttanna hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins haft til hliðsjónar almennt viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja. LSA er lokaður sjóður. Akureyrarbær ábyrgist skuldbindingar sjóðsins sbr. 10. gr. í samþykktum hans.

Hlutverk LSA

Hlutverk LSA er að:

- Taka við iðgjöldum, varðveita þau með tryggu hætti og veita upplýsingar um réttindi sjóðfélaga
- Ávaxta fjármuni með sem bestum hætti í samræmi við fjárfestingar- og áhættustefnu sjóðsins
- Greiða sjóðfélögum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Í því felst að tryggja sjóðfélögum eftirlaun að lokinni starfsævi, tryggja þá fyrir tekjumissi í kjölfar örorku og stuðla að fjárhagslegu öryggi maka og barna við andlát sjóðfélaga.

Lög og reglur um stjórnarhætti sem LSA fylgir

LSA starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur fengið starfsleyfi frá Fjármálaráðuneytinu sem einnig staðfestir samþykktir sjóðsins. LSA er lokaður sjóður sem starfar á óbreyttum iðgjalda- og réttindagrundvelli í samræmi við 54. gr. laga nr. 129/1997, sem hefur veruleg áhrif á starfsemi sjóðsins.

Sjóðurinn er eftirlitsskyldur aðili í samræmi við lög nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Ýmis önnur lög taka til þátta í rekstri LSA, auk reglugerða, reglna og leiðbeinandi tilmæla sem Fjármálaeftirlitið hefur sett um starfsemi lífeyrissjóða.

Þá hefur sjóðurinn sjálfur sett reglur um einstaka þætti í starfsemi sinni, s.s. starfsreglur stjórnar og þ.m.t. skilgreiningu á óvenjulegum og mikilsháttar ráðstöfunum, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti, siðareglur, reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, reglur um endurskoðunarnefnd og reglur um fjárfestingaheimildir. Þá hefur sjóðurinn sett sér sérstaka fjárfestingar-, áhættu-, áhættustýringar- og öryggisstefnu. Starfsreglur stjórnar og endurskoðunarnefndar má nálgast á heimasíðu sjóðsins.

Skipan stjórnar, hlutverk og skipulag

Samkvæmt samþykktum LSA skal stjórnarformaður sjóðsins tilnefndur af bæjarstjórn Akureyrarbæjar og skal annað hvort vera bæjarstjóri eða sviðstjóri fjársýsluviðs sveitarfélagsins. Aðrir stjórnarmenn eru tveir fulltrúar sem bæjarstjórn kys á sama hátt og fastar nefndir sveitarfélagsins til fjögurra ára og tveir fulltrúar tilnefndir til fjögurra ára af Kili, Stéttarfélagi starfsmanna í almannapjónustu. Fjórir varamenn skulu tilnefndir á sama hátt til jafnlangs tíma.

Samkvæmt lögum ber stjórn LSA ábyrgð á að starfsemin sé í samræmi við lög, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Stjórn skal einnig hafa með höndum almennt eftirlit með rekstri, bókhaldi og ráðstöfun eigna sjóðsins. Hún skal móta fjárfestingar- og áhættustefnu fyrir sjóðinn, innra eftirlit, skjalfesta eftirlitsferla og móta eftirlitskerfi sem gera sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins.

LSA hefur ekki eigin starfsmenn, en hefur gert samning við Stapa lífeyrissjóð um að annast rekstur sjóðsins. Markmiðið með samningnum er að tryggja góðan rekstur sjóðsins sem og góða þjónustu við sjóðfélaga. Framkvæmdastjóri Stapa lífeyrissjóðs er jafnframt framkvæmdastjóri LSA og áhættustjóri Stapa er jafnframt áhættustjóri LSA. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins og skal hann fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem sjóðstjórn hefur gefið. Ráðstafanir sem eru óvenjulegar eða mikilsháttar getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá stjórn sjóðsins.

Daglegur rekstur sjóðsins felur m.a. í sér innheimtu iðgjalda og sérstakra aukaframlaga, skráningu iðgjalda í iðgjaldakerfi, utan umhald um réttindi sjóðfélaga, undirbúning og vinnu við lífeyrisúrskurði, útsendingu yfirlita til sjóðfélaga, lífeyrisgreiðslur, réttindaflutninga til og frá sjóðnum, upplýsingagjöf og aðstoð í lífeyrismálum, eignastýringu og ávöxtun á fjármunum sjóðsins, fjárhagsbókhald, umsjón með stjórnarfundum og skýrslugerð til opinberra aðila vegna sjóðsins. Reglur sem Stapi hefur sett og taka til starfsmanna gilda einnig um störf þeirra fyrir LSA eftir því sem við getur átt, enda hafi LSA ekki gengið frá reglum um sama efni, sem gilda fyrir starfsemi sjóðsins.

Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórn LSA fundaði átta sinnum á árinu 2023. Á fimm þeirra mættu allir stjórnarmenn en á þremur fundum boðaði einn stjórnarmaður forföll. Í tveimur þeirra tilfella var varamaður boðaður á fundinn en í einu tilviki bárust upplýsingar um forföll of seint til að unnt væri að boða varamann í hans stað. Endurskoðunarnefnd LSA fundaði fjórum sinnum á árinu 2023 og boðuðu nefndarmenn aldrei forföll.

Niðurstöður árangursmats stjórnar er að samstarf stjórnarmanna gangi vel og allir stjórnarmenn hafi tækifæri til að tjá skoðun sína á stjórnarfundum. Upplýsingar fyrir stjórnarfundum berist tímanlega sem er forsenda upplýstrar ákvörðunartöku stjórnar. Samanlögð reynsla stjórnarmanna sjóðsins er nokkuð löng og stjórnarmenn hafa hver um sig fjölbreytta stjórnunarreynslu sem gagnast í stjórnarstörfum. Stjórnarmenn hafi jafnframt mikla reynslu af opinberri stjórnsýslu og fjármálastjórn. Sameiginlegt hæfi og hæfni stjórnar er því metið í góðum horfum.

Innra eftirlit og áhættustýring

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á áhættustýringu og innra eftirliti og skal fylgjast með virkni þess. Stjórnin skal móta og samþykkja áhættustefnu og sjá til þess að virk áhættustýring sé til staðar, sem tekur til allrar starfsemi sjóðsins. Áhættustýring skal innihalda skilvirka ferla og vinnulag. Hún þarf einnig að tryggja að framkvæmda- og áhættustjóri fylgjist með því að þessir ferlar séu fullnægjandi og verklag sé skilvirkt.

Stjórnin hefur skipað endurskoðunarnefnd í samræmi við ákvæði 108. gr. laga nr. 3/2006. Endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðun og áhættustýringu, eftirlit með endurskoðun ársreiknings, mat á óhæði endurskoðenda og endurskoðunarfyrtækis og eftirlit með öðrum störfum endurskoðenda eða endurskoðunarfyrtækis, fyrir sjóðinn. Endurskoðunarnefnd setur fram tillögur til stjórnar um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki. Endurskoðunarnefnd fundar reglulega með innri endurskoðanda, áhættustjóra og eftir atvikum öðrum starfsmönnum sjóðsins og skilar um það skýrslum til stjórnar.

Auk stjórnendaeftirlits og eftirlits áhættustjóra hefur stjórnin ráðið innri endurskoðanda sem starfar skv. lögum nr. 129/1997 og reglum nr. 687/2001 um endurskoðunardeildir og eftirlitsaðila lífeyrissjóða. Innri endurskoðandi sjóðsins er PwC. Innri endurskoðandi framkvæmir eftirlitsaðgerðir reglulega og skilar um það skýrslum til stjórnar. Innri endurskoðandi starfar í nánu sambandi við endurskoðunarnefnd og áhættustjóra.

Fjárfestingarstefna og áhættustefna

Stjórn LSA hefur mótað fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn. Fjárfestingarstefna er formlegt skjal, sem lýsir stefnu sjóðsins við fjárfestingar og ávöxtun fjár sjóðfélaga. Fjárfestingarstefna þarf að uppfylla þær kröfur sem gerðar eru í reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingarstefnu lífeyrissjóða.

Stjórn hefur mótað áhættustefnu þar sem er að finna lýsingu á skipulagi sjóðsins, þ.m.t. á eignastýringu og fjárfestingastarfsemi, eftirlitsskipulagi og hvernig áhættustýringu og innra eftirliti er háttað, þ.m.t. aðgerðum til að tryggja að starfsemi sjóðsins hlíti þeim lögum og reglum sem um hann eru settar af opinberri hálfu, eða hann hefur sett sér sjálfur. Í stefnunni er einnig að finna skilgreiningu á áhættu, lýsingu á áhættuflokkum og hvernig framkvæmd áhættustýring er háttað.

Gildi og samfélagsleg ábyrgð

Samfélagsleg ábyrgð er mikilvægur þáttur í góðum stjórnarháttum. LSA gerir sér grein fyrir áhrifunum á kjör sjóðfélaga sinna, aðila sem hann fjárfestir í og efnahagsleg og félagsleg áhrif á félagssvæði sínu og nærumhverfi. LSA hefur samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi bæði inn á við og út á við í störfum sínum og athöfnum, í samskiptum sínum við sjóðfélaga, starfsmenn, viðskiptavini, þjónustuaðila og samfélagið í heild. Í fjárfestingarstefnu LSA skilgreinir sjóðurinn siðferðisleg viðmið í fjárfestingum. Þá gilda um fjárfestingar sjóðsins *Hluthafastefna* og *Stefna um ábyrgar fjárfestingar* sem sjóðurinn hefur starfað eftir frá árinu 2021.

Stjórnarháttayfirlýsing

Upplýsingar um stjórn, endurskoðunarnefnd og framkvæmdastjóra

Stjórn

Arna Jakobína Björnsdóttir, fædd 1957. Fulltrúi Kjarar stéttarfélags, skipuð á ársfundi 1994. Arna Jakobína er óháð Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar.

Menntun: Diplóma í hagnýtri jafnréttisfræði, MA í náms- og starfsráðgjöf, BA í sálfræði, Stúdent frá Verkmenntaskólanum á Akureyri, Verkefna- og leiðtogaþjálfun EHÍ, Diplóma í rekstri, stjórnun og hagþróun við HA, sjúkraliði SÍ, auk fjölda námskeiða.

Aðalstarf: Formaður og framkvæmdastjóri Kjarar, stéttarfélags starfsmanna í almannajónustu.

Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í BSRB, stjórnarformaður Símenntunarmiðstöðvar Eyjafjarðar, stjórnarmaður í Fræðslusetri Starfsmennt, stjórnarformaður í Rekstrarfélagi orlofshúsa við Eiðavatn, varamaður í stjórn Vinnuálastofnunar.

Dan Jens Brynjarsson, fæddur 1960. Fulltrúi Akureyrarbæjar, skipaður á aukaársfundi 2018. Formaður stjórnar frá 2018. Dan Jens er óháður Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar.

Menntun: cand. oecon. frá Háskóla Íslands í viðskiptafræði með áherslu á fjármál, MBA frá The University of Edinburgh með áherslu á fjármál, stjórnun og stefnumótun.

Aðalstarf: Sviðstjóri fjársýsluviðs.

Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í Fóðurverksmiðjunni Laxá hf. og fulltrúi í Ráðgjafanefnd Jöfnunarsjóðs.

Hanna Rósa Sveinsdóttir, fædd 1966. Fulltrúi Kjarar stéttarfélags, skipuð á ársfundi 2002. Hanna Rósa er óháð Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar.

Menntun: Stúdent frá Menntaskólanum á Akureyri, sagnfræðingur og þjóðfræðingur frá Háskóla Íslands, Diploma í rekstri og stjórnun frá Háskólanum á Akureyri, auk fjölda námskeiða tengdum safnafræðum.

Aðalstarf: Sérfræðingur á Minjasafninu á Akureyri.

Önnur trúnaðarstörf: Situr í Húsafriðunarnefndar ríkisins, stjórnarformaður Verkefnastjórnar Hrauns í Öxnadal, menningarfélagi (ólaunað), formaður stjórnar Vísindasjóðs Kjarar stéttarfélags (ólaunað).

Gunnar Líndal Sigurðsson, fæddur 1985. Fulltrúi Akureyrarbæjar, skipaður á ársfundi 2022. Gunnar er óháður Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar.

Menntun: B.Sc. í iðnaðarverkfræði frá Háskóla Íslands.

Aðalstarf: Verkefnastjóri á sviði Rekstrar og klínískrar stoðþjónustu.

Snæbjörn Sigurðarson, fæddur 1974. Fulltrúi Akureyrarbæjar, skipaður á ársfundi 2022. Snæbjörn er óháður Lífeyrissjóði starfsmanna Akureyrarbæjar.

Menntun: Viðskiptafræði frá Háskólanum á Akureyri, Verkefnastjórnun og leiðtogaþjálfun hjá SHA auk fjölda námskeiða í stjórnun, opinberri stjórnsýslu og réttindum á vinnumarkaði.

Aðalstarf: Sjálfstætt starfandi verkefnastjóri, ráðgjafi og kennari.

Önnur trúnaðarstörf: Framkvæmdastjóri hjá 5S ráðgjöf ehf.

Endurskoðunarnefnd

Ragna Hrund Hjartardóttir, fædd 1969

Menntun: cand. oecon. frá Háskóla Íslands, sérvið reikningshald og endurskoðun og löggiltur endurskoðandi.

Aðalstarf: Framkvæmdastjóri RH endurskoðun ehf.

Önnur trúnaðarstörf: Stjórnarmaður í Naflanum ehf. og NPA umsýsluaðila, félagasamtökum

Arna Jakobína Björnsdóttir (sjá umfjöllun hér að ofan)

Dan Jens Brynjarsson (sjá umfjöllun hér að ofan)

Stjórnarháttayfirlýsing

Framkvæmdastjóri

Jóhann Steinar Jóhannsson, fæddur 1982.

Menntun: Stúdent frá Verkmenntaskólanum á Akureyri af Viðskipta- og hagfræðabraut, B.Sc. í viðskiptafræði frá Háskólanum í Reykjavík og M.Sc. í viðskiptafræði frá Háskólanum í Lund í Svíþjóð.

Önnur trúnaðarstörf: Framkvæmdastjóri Stapa lífeyrissjóðs, stjórnarmaður í Bakkastakk slhf., formaður stjórnar Reiknistofu lífeyrissjóða hf., situr í Hagsmuna- og fjárfestingaráði framtakssjóðsins TFII slhf. og situr í fastanefnd á vegum Landsamtaka lífeyrissjóða um fjárfestingarumhverfi lífeyrissjóða (ólaunað).

Upplýsingar um brot á lögum og reglum sem viðeigandi eftirlits- og eða úrskurðaraðili hefur ákvarðað

Ekki var um nein slík brot eða ákvörðun að ræða.

Samskipti við sjóðfélaga

Sjóðurinn sendir sjóðfélögum yfirlit um réttindi sín tvisvar á ári. Sjóðurinn býður auk þess upp á sjóðfélagavef, þar sem sjóðfélagar geta fengið upplýsingar um lífeyrisréttindi sín hjá sjóðnum auk upplýsinga um iðgjaldaskil og aðgang að rafrænum skjölum, sem þeim tengjast. Sjóðurinn heldur úti heimasíðu, þar sem finna má margháttaðar upplýsingar um sjóðinn og hagsmuni og réttindi sjóðfélaga, þ.m.t. hvernig bera á sig að við að sækja um lífeyri o.fl. Einnig býðst sjóðfélögum aðgangur að „Lífeyrisgáttinni“ þar sem þeir geta fengið yfirlit um réttindi sín hjá öllum íslenskum lífeyrissjóðum. Allir sjóðfélagar, svo og eftirlauna- og örorkulífeyrisþegar sjóðsins eiga rétt til setu á ársfundum sjóðsins með málfrelsi og tillögurétti.

Viðauki I: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar telst til eininga tengdum almannahagsmunum, sbr. lög nr. 3/2006 um ársreikninga og getur því í skýrslu stjórnar upplýsinga sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif sjóðsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál í samræmi við gr. 66. d sömu laga.

Viðskiptalíkan

Stapi lífeyrissjóður annast rekstur Lífeyrissjóðs starfsmanna Akureyrarbæjar í samræmi við samning milli sjóðanna þar um. Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar starfar skv. lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum. Fjármálaráðherra veitir sjóðnum starfsleyfi og Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við ákvæði laga, reglugerðir sem settar eru skv. þeim og staðfestar samþykktir sjóðsins. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sínar. Þannig móttækur sjóðurinn iðgjöld sjóðfélaga, ávaxtar þau og greiðir út eftirlaun, örorku-, maka- og barnalífeyri.

Sjóðfélagar eiga aðilda að sjóðnum vegna starfa sinna fyrir Akureyrarbæ. Sjóðurinn skiptist í tvær deildir, A-deild fyrir sjóðfélaga sem eiga þriggja ára iðgjaldatíma að baki hjá Akureyrarbæ og B-deild fyrir þá sem eiga geymd réttindi í sjóðnum sem eru innan við þrjú iðgjaldaár. Þann 1. janúar 1999 var sjóðnum lokað fyrir nýjum starfsmönnum Akureyrarbæjar sem ráðnir eru til starfa.

Engir starfsmenn starfa hjá sjóðnum en stjórn sjóðsins hefur gert rekstrarsamning við Stapa lífeyrissjóð sem annast rekstur hans.

Félagsmál

Áhrif og ábyrgð sjóðsins í samfélagsmálum birtist í tveimur meginþáttum í starfsemi hans. Annars vegar er um að ræða ábyrgð sjóðsins á að greiða sjóðfélögum sínum lífeyri og hins vegar í fjárfestingastarfsemi hans.

Hlutverki sínu við að greiða sjóðfélögum lífeyri sinnir sjóðurinn skv. samþykktum sjóðsins, siðareglum og öðrum skjalfestum reglum sjóðsins. Sjóðurinn hefur sett sér persónuverndarstefnu og persónuverndarfulltrúi starfar hjá sjóðnum.

Í tilviki fjárfestingarstarfsemi sjóðsins tilgreinir árlega fjárfestingarstefna sjóðsins markmið og afmarkanir fjárfestingarstefnu. Auk þess fjallar fjárfestingarstefna sjóðsins um siðferðisleg viðmið við fjárfestingar sjóðsins. Þá starfar sjóðurinn samkvæmt hluthafastefnu sjóðsins og stefnu um ábyrgar fjárfestingar sem tilgreina viðmið og væntingar sjóðsins til fyrirtækja í eignsafni hans og eignastýranda.

Stapi lífeyrissjóður var stofnaðili að IcelandSIF sem er sjálfstæður umræðuvettvangur fyrir ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Tilgangur IcelandSIF er að efla þekkingu og umræðu fjárfesta á aðferðafræði sjálfbærna og ábygrna fjárfestinga.

Sjóðurinn er ekki aðili að reglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (e. UN Principles for Responsible Investments) en notar m.a. slíkar reglur til að meta erlenda eignastýrendur m.t.t. samfélagslegra þátta. Sjóðurinn skimar nýfjárfestingar m.t.t. aðild að UN PRI, greinir og mælir árangur í eignasafni sjóðsins m.t.t. UN PRI. Í fjárfestingarstefnu sjóðsins vegna ársins 2023 er nánari umfjöllun um siðferðisleg viðmið í fjárfestingum sjóðsins.

Starfsmannamál

Samkvæmt rekstrarsamningi sjóðsins við Stapa starfar enginn starfsmaður fyrir sjóðinn heldur nýtir hann starfskrafta starfsmanna Stapa. Stjórn Stapa hefur samþykkt starfsmannastefnu fyrir sjóðinn. Þar kemur fram að Stapi leggi áherslu á starfsánægju, gott starfsumhverfi, markvissa fræðslu og þjálfun. Stefnan tiltekur einnig að starfsmenn sjóðsins eru metnir að verðleikum, óháð kynferði, aldri, þjóðerni eða trú. Það er markmið sjóðsins að allir starfsmenn njóti sömu virðingar og hafi jöfn tækifæri til starfa, launa, umbunar, starfsþjálfunar og aðstöðu. Sjóðurinn hefur sett sérstaka stefnu og áætlun gegn einelti, kynferðislegri áreitni, kynbundnu áreitni, ofbeldi og annarri ótilhlyðlegri háttsemi.

Stapi leitast við að hafa starfsumhverfi, tæki og aðbúnað með bestum hætti á hverjum tíma og tryggja öryggi starfsfólks í vinnu. Sjóðurinn metur reglulega þörf á endurnýjun búnaðar og aðstöðu starfsfólks. Stefna Stapa er að stuðla að heilsusamlegu lífverni starfsfólks, bæði andlegu og líkamlegu og styrkir starfsfólk til líkamsræktar með niðurgreiðslu kostnaðar.

Umhverfismál

Sjóðurinn notast við miðlæga aðgangsstýrða prentlaun með það að markmiði að draga úr pappírnotkun sjóðsins. Þá miðar sjóðurinn að því að koma raftækjum sem ekki eru lengur í notkun sjóðsins í endurnýtingu eða endurvinnslu. Lögð er áhersla á að lágmarka og flokka úrgang sem fellur til í starfsemi sjóðsins.

Það er stefna sjóðsins að skjalaumsýsla hans færist í auknum mæli í rafrænt form til að auka öryggi upplýsingaeigna og draga úr pappírnotkun.

Sem fjárfestir ætlast sjóðurinn til að fyrirtæki sem sjóðurinn á eignarhlut í fari að lögum og reglum um umhverfismál og geri sér grein fyrir, stýri og eftir föngum dragi úr þeim áhrifum sem viðkomandi starfsemi hefur á umhverfið.

Mannréttindamál

Stefna sjóðsins í mannréttindamálum er að allar manneskjur fái notið mannréttinda án tillits til kynferðis, kynhneigð, litarháttar, þjóðerni, trúarskoðunum, búsetu og efnahag. Stjórn og starfsmenn leggja áherslu á jafnræði við afgreiðslu mála og að mismuna ekki.

Sem fjárfestir ætlast sjóðurinn til þess að fyrirtæki sem sjóðurinn á eignahlut í grípi til ráðstafana til að tryggja að starfsemi þeirra eða viðskipti brjóti ekki í bága við alþjóðlega viðurkenndar reglur um mannréttindi og að þau stundi ekki viðskipti við aðila sem stunda mannréttindabrot. Þá ætlast sjóðurinn til að félög í eignasafni hans móti sér stefnu í mannréttindamálum, miðli henni og veiti leiðbeiningar til starfsmanna sinna, samstarfsaðila og birgja ef félagið er með starfsemi eða viðskipti í löndum þar sem mannréttindi eru ekki virt að mati viðurkenndra alþjóðastofnana.

Viðauki I: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Varnir gegn spillingar- og mútumálum

Í því skyni að stuðla að góðum stjórnarháttum og sporna við spillingar- og mútumálum í tengslum við starfsemi sjóðsins er m.a. byggt á eftirfarandi:

- Siðareglur
- Starfsreglur stjórnar
- Reglur um vernd uppljóstrara
- Stefna og reglur um varnir gegn peningaþvætti auk áreiðanleika- og úrtakskananna
- Verklagsreglur um verðbréfavíðskipti stjórnarmanna og starfsmanna

Stjórn sjóðsins hefur skipað ábyrgðarmann varna gegn peningaþvætti og regluvörð sem ásamt áhættustjóra sinnir m.a. eftirliti með spillingaráhættu og hlítinu við framangreind skjöl.

Lífeyrissjóður starfsmanna Akureyrarbæjar hefur skilgreint verklag vegna innri og ytri uppljóstrana og kynnt starfsmönnum til að auka líkur á að greina misferli sem gæti komið upp í starfsemi sjóðsins.

Rekstaráðili sjóðsins, Stapi lífeyrissjóður, hefur skilgreind ófjárhagslega mælikvarða og vísast til ársreiknings sjóðsins varðandi umfjöllun um þá.